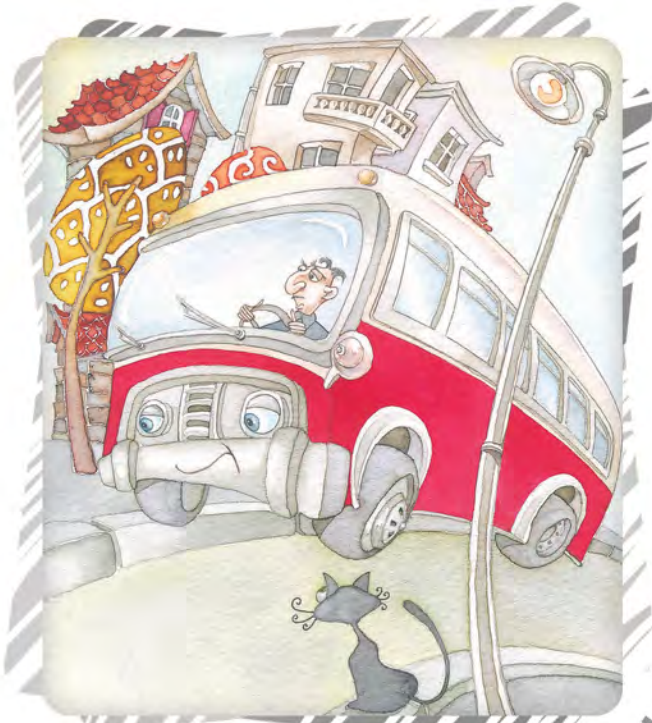

Tarık Dursun K.
KIRMIZI OTOBÜS

ÇAĞDAŞ TÜRK EDEBİYATI
Roman

Resimleyen: Canan Barış

19. basım

CAN
ÇOCUK

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

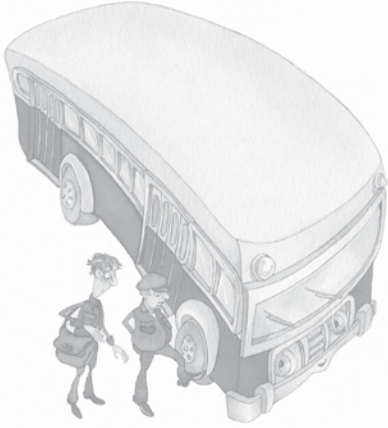

Tarık Dursun K.
KIRMIZI OTOBÜS

Resimleyen: Canan Barış

Yayın Koordinatörü: İpek Şoran
Editör: Ebru Akkaş Kuseyri
İç ve Kapak Tasarım: Gözde Bitir Tufan
Tasarım Uygulama: Yasemin Çatal

1. Basım: 2011

19. Basım: 3000 adet, Şubat 2022

ISBN 978-975-07-1359-0

© Can Sanat Yayınları A.Ş., 2011

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak
kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni
olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Can Sanat Yayınları Yapım ve Dağıtım Tic. ve San. A.Ş.
Yayıncı Sertifika No: 43514

Maslak Mh. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza No: 9/25 Sarıyer, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 89 Faks: 252 72 33
cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com

Baskı ve Cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 45469; Adres: Evren Mah. Gülbahar Cad.
No:62 Bağcılar, İstanbul

Bu kitabın sahibi:

.....

**Yazarın yayınevimizden çıkan
diğer kitabı:**

HOŞÇA KAL KÜÇÜK

Tarık Dursun K.

1931 İzmir'de doğdu. Senaryo, çocuk kitapları, öykü, roman gibi farklı türlerdeki yapıtlarıyla 1950 kuşağının verimli ve hareketli kalemelerinden biri olarak görüldü. Türk Dil Kurumu, Sait Faik ve Yunus Nadi gibi birçok ödül kazandı.

KIRMIZI OTOBÜS

İçindekiler

Merhaba 919, 7
Bizim Ev, 17
Yolculuk Hali, 27
İnsan Arkadaşlar, 36
Kırlara Kırlara!, 44
Kaçaklar, 53
Fiço ile Pıtırıcık, 64
Eli Bıçaklı Adam, 72
Hasan'ın Gidişi, 83

Merhaba 919

Benim adım yok, numaram var: 919!.. Bunu çok şaşırtıcı bir biçimde yazıyorlar. Gördüm: Önce yukarıdan doğru küçük bir sıfır yapıp sağından aşağıya, kuyruğunu çekiyorlar, oluyor size dokuz. Yanına tıpkı otobüs durak adlarını astıkları elektrik direkleri gibi uzun bir çizgi. Bu da bir! Birin yanına yine küçük bir sıfır, sağından çekme bir kuyruk daha aşağıya doğru; tamam! Üçü yan yana gelince benim adım çıkıyor ortaya: 919!..

Ben bir otobüsüm. Garaj adını verdikleri kocaman, upuzun, hangar türlü bir yerde gecelerimi başka otobüslerle birlikte geçiriyorum. Onların adları var. Her biri karnındaki motorunun markasıyla anılıyor: *Skoda*, *Mercedes* gibi, *Bussing*, *Man*, *İkarus* gibi.

Benim de bir zamanlar bir adım vardı, sanıyorum. Ama anımsamıyorum şimdi. Çünkü beni Rıfkı Usta

otobüs yaptı. Geçmişimde neydim, nasıl otobüs oldum? Bilmiyorum orasını.

Rıfkı Usta, öbür ustalar gibi bir usta değil. Başka bir usta o. Konuşmalarından çıkardığım kadar Anadolu. Bu büyük kente sonradan göçüp gelmişler çoluğu çocuğu ile. Ortaokulu bitirince babası evlerine yardımcı olsun diye bu Rıfkı Ustayı bir oto tamircisinin yanına çırak vermiş. Çırak, bir ustanın eli ayağıdır, bilir misiniz? Gözü, kulağıdır da. Bugünün ustaları, dünün iyi çıraklarıdır. İşini, uğraşını bir güzel öğrenen çırak, gelecekte ustasının yüzünü güldüren bir ustadır. Rıfat Ustanın yanında çalışan bir sürü çırak var, onlara hep böyle söyler; ondan öğrendim ben de, size aktardım bunları.

Rıfkı Usta çok beceriklidir. Bildiğim kadarıyla bir gün, otobüs işletmesinin müdürüne çıkmış:

“Beyim,” demiş, “geçenlerde yolum düştü, bizim otobüs mezarlığına gittim. Yığınla eski, hurda otobüs üst üste. Şunun şurası, bunun burası bozulmuş, yıpranmış; yerine yenisi konulmadığından olacak, bırakılmış öylece.

Bir önerim var, ben diyorum ki; izin verin, şunların arasına bir gireyim, onu ondan, şunu şundan devşireyim, sonra tek tek, bir araya getireyim onları, yeni bir otobüs yapayım size!”

Müdür, inanmaz gözlerle bakmış Rıfkı Ustaya:

“Aklın kesiyor mu yani?” diye sormuş.

“Beyim,” demiş Rıfki Usta, “bir denesek ne yitiririz? Nasıl olsa hepsinin hayhayı geçmiş, vayvayı kalmış. İzin verin bana, mahcup olmam!”

“Peki,” demiş müdür, vermiş izni.

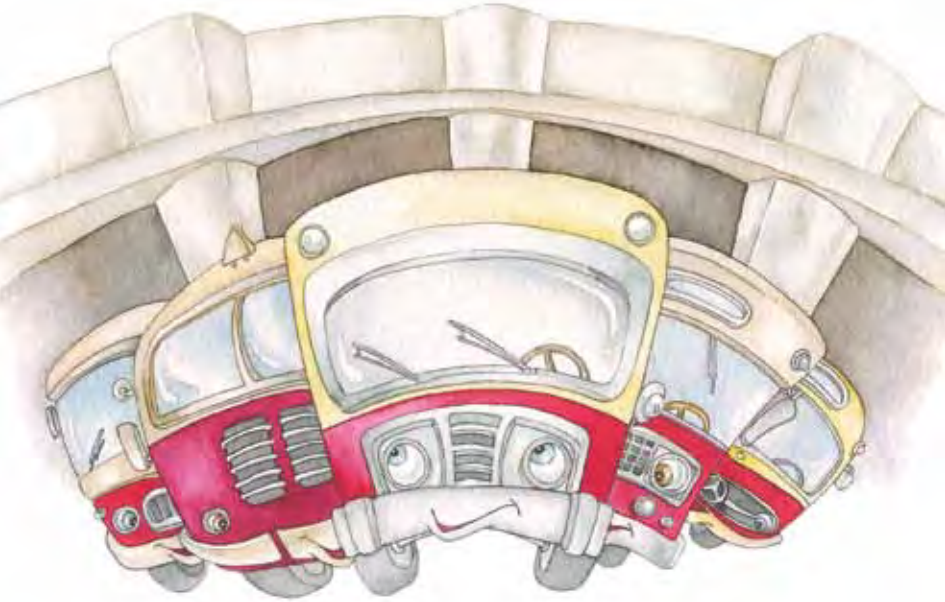
Bildiğim mildiğim yok bir şeyi, haberim de yok, tabii. Rıfki Usta sıvamış kollarını. O becerikli, o kocaman elleriyle girişmiş işe. Günlerce tek başına otobüs mezarlığında haşır neşir olmuş, altından girmiş üstünden çıkmış. Karoserini oradan, kapılarını şuradan, motorunu buradan... derken ben ortaya çıkmışım.

İlk günlerimi anımsıyorum. Çirkin, itici, sevimsiz bir görüntüm vardı. Görseniz, korkardınız benden. Her renkten boya üstümdeydi. Sağım, solum dökülmüş, kir pas içindeydim. Camlarım takılmamıştı. Otobüs denmem için bir tanık yetmezdi.

Ama sonra her şeyim değişti. Rıfki Usta camcıları getirdi, camlarım takıldı. Boyacılar önce tepemden tırnağıma macunladılar. Ardından kırmızı, sarı boyadılar. Karnıma takılan motorun her biri parçası Rıfki Ustanın elinden geçti. Günlerce torna tezgâhı başında ter döktü, çalıştı da çalıştı. Her parçayı belki on kez denedi. Uymayanları elinde eğeledi, düzeltti, her parçamı yerli yerine yerleştirdi.

İşlik yerinden garaja getirildiğimde o gün sefere çıkmamış ya da bakım için geri bırakılmış otobüslerin şaşkınlıklarını hiç unutmuyacağım. Hepsinin farları yanıp söndü. Ne yapacaklarını bilemediler.

İrikıyım Man:

“Bu da kim böyle?” diye homurdandı.

Eski Skoda:

“Benim gözüm her yerden ısıyor ama...” dedi.

Göğsü aslanlı Bussing:

“Hiçbir şeye benzemiyor. Kim bilir hangi ülkenin malı?” dedi, başını çevirdi.

Körüklü İkarus, burunsuz Mercedes’e:

“Amma da kurumlu,” diye fısıldadı; fakat ben duydum dediklerini. Güldüm.

Egzozundaki bir delik yüzünden hırıltıyla konuşan Leyland, iyilikle:

“Hoş geldin, kardeş!” dedi. “Sorması ayıp, sen neyin nesisin?”

Öyle yumuşak, öyle içtenlikle sormuştu ki hemen kanım kaydandı ona.

“Hepinizim,” dedim. “Hepinizden bir parçayı taşıyorum. Senden, Man’dan, Skoda’dan, Mercedes’ten. Yalnız o körüklü yeni İkarus’tan bir şeyim yok.”

Dikkatle baktıklarında doğru söylediğimi anladılar.

“Camlar benden,” dedi Man.

“Kapılara bakın,” dedi eski Skoda. “Benim kapılarım!”

Göğsü aslanlı Bussing ekledi:

“Motorunun sesini duydum garaja girerken, tıpkı benim çıkardığım sesi çıkarıyordu.”

“Ah,” dedi Leyland, “galiba içindeki koltukları da benden.”

“Komuta tablası da ne kadar Mercedeslerinkini andırıyor,” dedi Mercedes.

Man farının birini bana çevirdi:

“Çok markalı bir otobüs olmuşsun,” dedi. “Peki, adın ne olacak bu durumda?”

“Yok,” dedim. “Bana ad yerine bir numara verdiler.”

Leyland kıkırdadı.

“O hepimizde olur,” dedi. “Ama sabahleyin sefere çıkmadan, hareket memuru şoförlere, ‘Sen 311 Man’ı al! Sen 846 Leyland’ı al,’ diye ünler. Şimdi sana ne diyecekler, vallahi çok merak ediyorum.”

“Canım, onu bilmeyecek ne var?” dedi Mercedes. “Herhalde numarasıyla... Madem belli bir adı sanı yok, değil mi?”

Körüklü İkarus hiç konuşmuyordu, köşesinde susmuş kalmıştı.

İlk deneme günümde otobüs işletmesinin önde gelen görevlileri ile genel müdürü de geldiler. Rıfki Usta yerinde duramıyordu.

Sabah, daha gün ışımadan garajdaydı. İki yardımcısı da (şimdi adlarını anımsamıyorum) birlikteydiler. Sonra temizlikçiler geldi, sonra işlik yerinden boyacı Nuri Usta. O da gelirken iki yardımcısını getirmişti, ne olur ne olmaz diye.

Hepsi birden bin dikkatle gözden geçirdiler beni.

Temizlikçiler sabunlu sularla dört bir yanımı yıkadılar. Camlarım silindi, pırıl pırıl oldu. Kuruyunca Nuri Usta ufak tefek boya eksiklerimi ince bir fırçayla yok etti. Hepsi bir arada geri çekildiler, beni süzdüler.

“Bence çok güzel bir otobüs oldu,” dedi Rıfkı Ustanın büyük yardımcısı.

Nuri Usta:

“Eh, hayli göz nuru döktük. Üstünde bunca emeğimiz var, olmasın mı?” dedi.

Üç çocuk anası, bir de torun sahibi temizlikçi kadın Emine Hanım:

“Tanrım, kem gözlerden saklasın!” dedi, dudakları kıpır kıpır dua etti bana.

Hareket memuru Hakkı Özkan’ın içi içine sığmıyordu. Kuşkusunu Rıfkı Ustaya da açtı:

“Acaba yürüyecek mi, ne dersin Rıfkı Usta?” diye sordu.

Rıfkı Usta, güvenliydi. Başını salladı:

“Bak bir kez de,” dedi Hakkı Özkan. “Saat dokuz oluyor. Nerdeyse gelir büyüklerimiz. Sonra mahcup olmayalım. Bir yürümezse...”

Rıfkı Usta güldü, dişleri pırıldadı:

“Görün bakalım da rahat etsin yüreğiniz.”

Böyle dedi, bindi. Direksiyonuma geçti. Elleri terlemişti. Saklamasına karşılık heyecanlıydı, soluklanıyordu.

Bir an durdu, gözleri ileride bir noktaya takılı

bekledi. Ardından elini kontak anahtarına atıp besmeleyle çevirdi.

Aynı anda marşım bastı, motorum ateşlendi, damarlarımda dolaşan benzin, motorun haznesine saldırdı. Bujiler, dişliler birbirini komutladı. Vantilatör kayışım döndü; rölantideki motorum tekdüze bir ses vermeye başladı.

Dışarıdaki bir avuççuk kalabalık Rıfkı Ustayı alkışladılar. Hakkı Özkan sürücü yerinin penceresine dolandı:

“Hadi, bir tur attır şu aslana, Rıfkı Usta,” dedi.

Rıfkı Usta yatışmamıştı. Başıyla “peki” dedi ona; debriyaj pedalına bastı, birinci vitesimi taktı. Derken sol ayağını yavaş yavaş debriyajımdan aldı, direksiyonu kavrayıp yolu verdi.

Tekerleklerim döndü, vücudumda bir ısınma duydum. Önler yürüyünce arkadakiler de hiç karşı koymadan onlara uydular. Rıfkı Usta direksiyonu çevirdi, hemen vitesi ikinciye attı, rahatlattı beni. Yürüdüm: Leyland’ın, iri Man’ın, eski Skoda’nın, Bussing’in, Mercedes’le burnu havadaki yeni körüklü İkarus’un yanından süzülür gibi geçtim, garajın dışına çıktım.

Rıfkı Ustanın sesi ağlamaklıydı. Direksiyonumu okşadı severek:

“Aslanım!” dedi. “Hey aslanım! Aferin sana da, bana da, Nuri Usta’ya da, bizim çırak çocuklara da, Emine Hanıma da... Hepimize aferin, başardık!”

Genel müdürün sevinci görülmelere değeri. Üç kez sarıldı sarıldı, öptü Rıfkı Usta'yı. Benim üzerimde kim çalışmışsa tek tek kutladı.

"Herkes binsin içine! Şöyle Atatürk Alanına kadar bir gidip gelelim. Cümle âlem görsün, hadi!" dedi.

Direksiyonda yine Rıfkı Ustaydı. Arkasındaki koluğa genel müdür, yanına yardımcısı oturmuştu. Otopüs olarak yarım dolmuşum.

Çıktık yola. Motorum gürül gürül çalışıyordu. Tekerleklerim fır fır dönüyor, asfalt yolda yağ gibi kayıyordum. Yollar güzeldi doğrusu.

Mevsim?

Ah, sonbahardı. Atatürk Alanına giden yolun iki yanı ıhlamur ağaçlarıyla süslüydü. Yaprakları sararmıştı ama daha dökülmemişti. Gökyüzü bulutsuz, güneş ılıtıcıydı. İnsanların soğuktan korkuları yoktu hiç.

Ben yolumda giderken birçokları durup bana baktı. Yüzlerindeki şaşırılmışlığın bir eşine garajdaki öbür otopüs arkadaşlarımda da rastladığımdan pek yadırgamadım.

Çocuğun biri, annesinin elinden kurtuldu, kaldırımın ucuna kadar gelip:

"Yeni otopüs! Yeni otopüs!" diye bağırды, el salladı bana.

Rıfkı Usta kornama bastı, tatlı tatlı öttüm o çocuğa.

"Güle güle!" diye seslendi arkamdan çocuk.

Yolun bir yarısından geçen başka otobüslerin sürücüleri bana korna çaldılar. Rıfki Usta da çaldı. Karşılıklı selamlaştık.

Atatürk Alanını tam bir turladık, aynı yolları geçerek garaja döndük.

“Hepinize birer maaş ikramiye verdireceğim, çocuklar!” dedi genel müdür. Kısa boylu, göbekli, sarı gömleğinin üstüne siyah boyun bağı bağlamış, gözlerinin içi gülen bir adamdı. “Bunu hak ettiniz, çocuklar,” dedi. “Sağ olun!”

Rıfki Usta başını önüne eğmişti. Sonradan anlattı, biliyorum. İçinden ağlamak geçiyormuş. Nedenini bilmiyormuş ya, ağlamak istiyormuş işte.

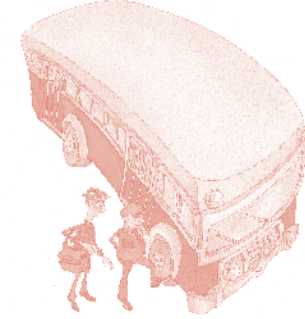
“Siz de sağ olun, beyim!” dedi kısık bir sesle.

Bu tanıtım
kopyası
Can Çocuk
okurları için
özel olarak
hazırlanmıştır.

 CAN
ÇOCUK

Tarık Dursun K. KIRMIZI OTOBÜS

Otobüse binmeyen kalmasın!

Her otobüsün anıldığı bir markası var ama ben onlardan biraz farklıyım. Aslında biraz onlar gibiyim ama benim markam değil, numaram var. O kadar yolcu taşıyınca anlatacak da çok şeyi oluyor insanın.

Yolcuları bir de benim gözümden izlemeye ne dersiniz?

ISBN 978-975-07-1359-0

9 789750 713590